

București, 24.06.2016

Punct de vedere privind proiectul de Ordonanță de Urgență a Guvernului (OUG) pentru modificarea Legii 95/2006 Republicată, privind reforma în domeniul sănătății aflat pe site-ul Ministerului Sănătății

Scopul proiectului de OUG este transpunerea în legislația internă a României din domeniul sănătății a Directivei 2013/55/UE de modificare a Directivei 2005/36/CE privind recunoașterea calificărilor profesionale și a Regulamentului (UE) nr. 1024/2012 privind cooperarea administrativă prin intermediul Sistemului de informare al pieței interne („Regulamentul IMI”).

Pe cale de consecință, **scopul** proiectului de OUG, derivat din acela al Directivei 2013/55/UE, se referă la:

- introducerea cardului european profesional pentru mai multe profesii care intră sub reglementarea sa
- promovarea liberei circulații a profesioniștilor
- recunoașterea mai eficientă și mai transparentă a calificărilor profesionale
- eliminarea suprapunerilor lucrărilor administrative și a procedurilor de recunoaștere pentru autoritățile competente
- generarea de transparență și certitudine pentru profesioniști.

Sub aspectul promovării liberei circulații a profesioniștilor, **proiectul se încadrează în sfera de interes a Asociației Române pentru Promovarea Sănătății (ARPS) și a organizațiilor partenere**, care urmăresc, printre altele, facilitarea integrării imigranților și a persoanelor cu protecție internațională pe piața muncii. Pentru aceste motive depunem prezentele comentarii și sugestii de îmbunătățire a proiectului în cauză, în speranța că ele vor contribui la folosirea eficientă a capitalului uman migrant existent și la ameliorarea deficitului de resurse umane din domeniul sanitar românesc. Cum lipsa profesioniștilor din domeniul sănătății a fost recunoscută public de autoritățile române, acestea manifestându-și în repetate rânduri interesul și angajamentul de a contribui la rezolvarea ei, salutăm contribuția României la adoptarea Directivei 2013/55/UE și, ulterior, la transpunerea ei în plan intern.

Apreciem că proiectul este perfectibil și sperăm ca, prin contribuția de față, să sprijinim acest efort al autorităților competente.

Comentarii generale:

1. Modificările care lărgesc condițiile de acces la exercitarea profesiei pentru medicii din state terțe posesori ai Cărții Albastre a UE se aplică numai titlului XII al Legii 96/2006, deci se aplica doar medicilor membri ai Colegiului Medicilor din România, cu excluderea medicilor dentiști și farmaciștilor.

ARPS și organizațiile partnere **consideră că medicii dentiști și farmaciștii cetățeni ai statelor terțe, titulari ai Cărții Albastre a UE ar trebui să primească dreptul de a-și exercita profesia în România în condiții similare cu medicii de altă specializare.**

2. Conform art. 376 (1) g) din proiectul de OUG, au dreptul să exercite profesia de medic și cetățenii statelor terțe titulari ai Cărții Albastre eliberate de România sau de un alt stat membru UE. Remarcăm că, în conformitate cu art. 3 al Directivei 2009/55/CE privind lucrătorii înalt calificați, persoanele cu o formă de protecție internațională sunt excluse din domeniul de aplicabilitate. Ceea ce înseamnă că persoanele cu o formă de protecție internațională rezidente în România, posesoare ale unui titlu oficial de calificare în medicină, nu pot în continuare să exercite profesia de medic, conform art. 376 al Legii 95/2006 Republicată, cu modificările și completările ulterioare, chiar dacă au acest drept conform OG 44/2004 privind integrarea socială a străinilor, art. 4, *“străinii care au obținut o formă de protecție în România beneficiază de acces la piața forței de muncă în condițiile stabilite de lege pentru cetățenii români și de condiții de muncă echivalente celor stabilite de lege pentru cetățenii români”* și conform art. 20, pct. r) al Legii 122/2006 privind azilul în România, care stipulează în mod expres că persoanele cu o formă de protecție internațională au dreptul *„r) să beneficieze de tratament egal cu cetățenii români în ceea ce privește echivalarea studiilor sau a perioadelor de studii, recunoașterea diplomelor, atestatelor și certificatelor de competență, precum și a calificărilor profesionale care dau acces la profesiile reglementate din România, în conformitate cu reglementările in vigoare.”* (adaugat prin Ordonanța nr. 1/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 122/2006 privind azilul în România și a OG 44/2004 privind integrarea socială a străinilor care au dobândit o formă de protecție sau un drept de sedere în România, precum și a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene și Spațiului Economic European.)

De asemenea, sunt excluși de la practicarea profesiei de medic membrii de familie ai cetățenilor străini cu reședința în România. Prin urmare, considerăm că modificările propuse de OUG nu avantajează străinii care au deja reședința în România și care constituie capital uman neutilizat.

În aceste condiții ARPS și organizațiile partnere **recomandă corelarea prevederilor celor două acte normative amintite** – art. 376 al L. 95/2006 și art. 20, pct. r) al Legii 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare.

În plus, recomandăm corelarea proiectului de OUG cu:

- OG Nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României și pentru modificarea și completarea unor acte normative privind regimul străinilor în România, în privința *avizului de angajare*, inclusiv a *ofertei ferme de angajare*;
- HG Nr. 105/2016 privind stabilirea contingentului pe tipuri de lucrători nou-admiși pe piața forței de muncă în anul 2016, M.Of. nr. 158 din 1.3.2016 – *inexistența contingentului pe tipuri de lucrători nou-admiși*
- OUG Nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România, M.Of. nr. 421 din 5.6.2008 – mai cu seamă referitor la *Cartea albastră a UE*.

3. Derogarea de la aplicarea art. 15 al.2 al OG 25/2014 cuprinsă în art. 387 ind.5 din proiect, care se aplică numai Titlului XII al L. 95/2006 cu modificările și completările ulterioare, este de natură să discrimineze medicii dentiști și farmaciștii, cărora nu li se aplică excepția.

În plus, nivelul salariului medicului dintr-un stat terț *pragul salarial poate să fie de cel puțin 1,2 ori mai mare decât salariul mediu anual brut în statul membru în cauză (Directiva 2009/50/CE, art. 5).*

În pofida introducerii acestei excepții, salariul medicului din țările terțe nu poate fi egal cu cel al medicului român sau din state UE/SEE deoarece excepția nu poate deroga și de la aplicarea art. 5 al Directivei 2009/50/CE privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților din țările terțe pentru ocuparea unor locuri de muncă înalt calificate, care prevede că, chiar și prin derogare, și în vederea ocupării unui loc de muncă în profesii în care este în mod deosebit nevoie de lucrători naționali din țările terțe și care intră în categoria grupurilor 1 și 2 din ISCO, pragul salarial poate să fie de cel puțin 1,2 ori mai mare decât salariul mediu anual brut în statul membru în cauză. În acest caz, statele membre în cauză comunică în fiecare an Comisiei lista profesiilor pentru care a fost hotărâtă o derogare.

In consecință, ARPS și organizațiile partenere **recomandă transpunerea în proiect și a acestei limitări rezultate din art. 5 al Directivei 2009/50/CE**, pentru aceleași rațiuni ca la punctul anterior.

4. În scopul diminuării unor probleme de aplicabilitate a proiectului de OUG pentru modificarea Legii 95/2006 recomandăm corelarea condițiilor de înscriere în Colegiul Medicilor, cu cele pentru eliberarea avizului de angajare și a Cărții Albastre pentru lucrătorii înalt calificați.

5. Cu privire la **art. 396 ind.1**: apreciem că formularea „în cel mai scurt timp” nu este de natură a contribui la întărirea încrederii petenților în autoritățile publice, în sensul principiului siguranței juridice, a predicibilității și a respectării așteptărilor legitime ale acestora. Propunem înlocuirea ei cu un termen fix maximal.

Sub aspectul **conținutului normativ**, apreciem că, pentru a contribui la acoperirea deficitului de personal în unitățile sanitare publice, **procedura** preconizată pentru angajarea medicilor din țările terțe trebuie **fluidizată**.

Cf. proiectului OUG dintre medicii din țările terțe, doar cei deținători al Cărții albastre a UE pot lucra în sistemul de sănătate românesc, doar în calitate de angajați, iar angajatorul inițial poate fi doar unitatea sanitară publică ce înregistrează un deficit de

minim 30% din necesarul de medici specialiști confirmați în specialitatea solicitantului, cf. art. 857 ind. 5 L 95/2006 modificat cf. proiect OUG.

În actuala formă, procedura **completă** pentru străinii care nu posedă carte albastră presupune cel puțin următoarele **etape**:

1. Obținerea vizei de lungă ședere, a dreptului de ședere temporară (90 zile) și a celui de angajare în muncă – la misiunile diplomatice ale României, cu viza IGI, cf. art. 30 al.7, 8 și 44 din OUG 194/2002.
2. Recunoașterea calificării profesionale/Recunoașterea sau echivalarea Titlului oficial de calificare atât pentru formarea de bază, cât și în specialitate - la MENCS și MSan – art. 387 ind.1 L 95/2006 modificat cf. proiect OUG
3. Înscrierea în CMR
4. Emiterea ofertei ferme de angajare – art. 8 al.2 din OG 25/2014 – unitatea sanitară publică ce înregistrează un deficit de minim 30% din necesarul de medici specialiști confirmați în specialitatea solicitantului, cf. art. 857 ind. 5 L 95/2006 modificat cf. proiect OUG, după ce angajatorul a dovedit în prealabil că a depus diligențele pentru ocuparea locului de muncă vacant de către un cetățean român, UE sau SEE, cf. art. 7 din OG 25/2014
5. Obținerea avizului de angajare, cf. art. 4 -8, 15, 16 din OG 25/2014 – serviciul teritorial al IGI
6. Obținerea Cărții albastre a UE de către străinului căruia i s-a prelungit dreptul de ședere temporară în scop de muncă în calitate de lucrător înalt calificat, cf. art. 56 OUG 194/2002.

Dacă **condițiile pentru obținerea ofertei ferme de angajare** nu sunt disponibile, cele **pentru obținerea avizului de angajare** reies din dispozițiile OG 25/2014 coroborate cu cele ale OUG 194/2002 și cu cele din proiectul de față și nu sunt puține, existând pericolul creării unui cerc vicios birocratic în care autoritățile competente să condiționeze fiecare eliberarea documentelor sale de existența documentelor deja eliberate de o altă autoritate română. Menționăm că aceste etape presupun colaborarea a cel puțin trei autorități românești: unitatea sanitară angajatoare, CMR și IGI.

Conform art. 4, art. 7 (2), art. 8, 15 și 16 din OG 25/2006 coroborate cu proiectul de față, reies următoarele:

Condițiile speciale pentru eliberarea avizului de angajare pentru **lucrători permanenți înalt calificați** sunt următoarele:

a) angajatorul a depus diligențe pentru ocuparea locului de muncă vacant de către un cetățean român, de către un cetățean al unui alt stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European, de către un cetățean al Confederației Elvețiene sau de către un străin titular al dreptului de ședere pe termen lung pe teritoriul României; se dovedește cu:

- organigrama angajatorului cu precizarea funcțiilor ocupate și vacante;
- adeverința cu privire la forța de muncă disponibilă pentru locul de muncă vacant, eliberată cu cel mult 60 de zile anterior depunerii cererii pentru avizul de angajare de agenția pentru ocuparea forței de muncă în a cărei rază teritorială își are sediul social sau profesional angajatorul;
- dovada publicării într-un cotidian de largă circulație din România a cel puțin unui anunț pentru ocuparea locului de muncă vacant. În situația în care există forță de muncă disponibilă pentru locul de muncă vacant, angajatorul trebuie să facă dovada publicării a cel puțin 3 anunțuri consecutive pentru ocuparea locului de muncă vacant;
- copia procesului-verbal întocmit de angajator cu privire la selecția realizată pentru ocuparea locului de muncă vacant, ca urmare a publicării anunțului/anunțurilor prevăzut(e) la lit. c).

b) angajatorul intenționează să încadreze în muncă un străin cu contract individual de muncă cu normă întreagă pe durată nedeterminată sau determinată; se dovedește cu

- copia ofertei ferme de angajare *pentru cel puțin 1 an, cu normă întreagă*

c) străinul pe care angajatorul intenționează să îl încadreze pe locul de muncă vacant îndeplinește condițiile de pregătire profesională, experiență în activitate sau autorizare prevăzute de legislația în vigoare pentru ocuparea locului de muncă *înalt calificat* și nu are antecedente penale incompatibile cu activitatea pe care urmează să o desfășoare pe teritoriul României. Se dovedește cu:

- curriculum vitae al străinului la care se atașează, atunci când este cazul, unul dintre următoarele documente:
 - *atestatul de recunoaștere a studiilor, eliberat de Ministerul Educației Naționale, în condițiile prevăzute de legislația în domeniu, sau diploma de studii/certificatul de calificare eliberată/eliberat de unități/instituții de învățământ acreditate în România, care fac dovada calificării din învățământul postliceal sau superior, atât în cazul profesiilor reglementate, cât și în cazul profesiilor nereglementate;*
 - *documentele care atestă obținerea în România sau în alt stat membru al Uniunii Europene, ca urmare a unei experiențe profesionale cu un nivel de cunoștințe comparabil cu calificările din învățământul postliceal sau superior, a calificării profesionale superioare necesare ocupării locului de muncă vacant, numai în cazul profesiilor reglementate.*
- documentul de autorizare prevăzut de lege, atunci când este cazul;
- cazierul judiciar al străinului sau alt document cu aceeași valoare juridică, eliberat de autoritățile din țara de origine ori reședință, tradus și legalizat în condițiile legii.

d) angajatorul intenționează să încadreze în muncă un străin pe un loc de muncă înalt calificat, cu contract individual de muncă cu normă întreagă pe durată nedeterminată sau pe durată determinată de cel puțin un an, și să îi plătească un salariu de cel puțin 4 ori câștigul salarial mediu brut (conform art. 15 (2) OG 25/2014 a)).

Având în vedere cele de mai sus, **ARPS și organizațiile partenere recomandă:**

1. Acordarea dreptului de exercitare a meseriei în România pentru medicii dentiști și farmaciștii cetățeni ai statelor terțe titulari ai Cărții Albastre a UE în condiții similare cu medicii de altă specializare;
2. Derogarea de la aplicarea art. 15 al.2 al OG 25/2014 cuprinsă în art. 387 ind.5 din proiect pentru medicii dentiști și farmaciști;
3. Transpunerea în proiect a limitării rezultate din art. 5 al Directivei 2009/50/CE;
4. Corelarea prevederilor art. 376 al L. 95/2006 cu modificările și completările ulterioare cu cele ale celorlalte acte normative cu care se intersectează: Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare, OG nr. 44/2004 privind integrarea socială a străinilor, OG Nr. 25/2014 privind încadrarea în muncă și detașarea străinilor pe teritoriul României, HG Nr. 105/2016 privind stabilirea contingentului pe tipuri de lucrători nou-admiși, OUG Nr. 194/2002 privind regimul străinilor în România;
5. Fluidizarea procedurii preconizate pentru angajarea medicilor din țările terțe în sensul evitării creării unui cerc vicios birocratic între autoritățile românești competente: unitatea sanitară angajatoare, Colegiul Medicilor din România și Inspectoratul General pentru Imigrări.

Organizații semnatare:

Asociația Română pentru Promovarea Sănătății (ARPS) – office@arps.ro

Centrul de Cercetare și Comunicare Interculturală Iași (CCCI) –

rprisacariu@cercetareinterculturala.ro

Asociația Conect - office@asociatiaconect.ro

Academia de Advocacy Timișoara – office@advocacy.ro

Consiliul Național Român pentru Refugiați (CNRR) – office@cnrr.ro